

УДК 342.842

В.М. Божко,

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри конституційного, адміністративного,
екологічного та трудового права

Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

РОЗДУМИ НАД ВІДПОВІДНІСТЮ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ОКРЕМИХ ПОСТАНОВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Анотація. У даній статті здійснено порівняльно-правовий аналіз Конституції України, правових позицій Конституційного Суду України із змістом низки постанов Центральної виборчої комісії, спрямованих на регулювання відносин щодо призначення перших (додаткових) виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад і сільських, селищних, міських голів. Автор обґрунтовує власний висновок, що досліджені в цій статті постанови Центральної виборчої комісії суперечать Конституції України, законам України, унеможливаючи реалізацію народом своєї влади безпосередньо в умовах реалізації реформи децентралізації державної влади.

Ключові слова: місцеві вибори; Центральна виборча комісія; добровільне об'єднання територіальних громад; принцип верховенства права; визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження конституційності постанов Центральної виборчої комісії (далі — ЦВК) зумовлена низкою причин. По-перше, відповідно до статті 1 Конституції України, наша держава проголошена правовою та демократичною, у якій носієм суверенітету і єдиним джерелом влади є народ, котрий може здійснювати її як безпосередньо, так і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (стаття 5 Основного Закону України). Вибори, згідно із статтею 69 Конституції України, є однією із форм реалізації такої влади народом. То ж дослідження того, чи відповідають Основному Закону України постанови ЦВК, чи не обмежує держава Україна народ у здійсненні ним

своєї влади безпосередньо цими актами є надзвичайно злободенним. По-друге, посилює актуальність зазначеної теми той факт, що починаючи із квітня 2014 року в Україні здійснюється реформа децентралізації державної влади, унаслідок чого не лише перерозподіляються повноваження та ресурси між органами державної влади і органами місцевого самоврядування, але й формуються об'єднані територіальні громади, від імені яких діють сільські, селищні, міські голови та депутати сільських, селищних, міських рад, обрані на перших виборах. То ж необхідність дотримання Центральною виборчою комісією приписів Конституції України стане передумовою не лише реальної можливості здійс-

нення своєї влади народом безпосередньо, але й запорукою подальшої ефективної реалізації реформи децентралізації в нашій державі.

Мета статті — проаналізувати низку постанов Центральної виборчої комісії щодо їх відповідності Конституції України.

Виклад основного матеріалу. 11 жовтня 2019 року ЦВК призначила перші вибори депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів (постанова ЦВК №1920) [1], а також додаткові вибори депутатів сільських, селищних рад (постанова ЦВК №1921) [2] на 22 грудня 2019 року у більшості областей України. Однак уже невдовзі, 18 жовтня 2019 року ЦВК призначила перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів у Дніпропетровській, Львівській, Сумській та Чернівецькій областях (постанова ЦВК №1923) [3] та додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад Дніпропетровської області (постанова ЦВК №1924) [4] на 29 грудня 2019 року.

Виникає кілька запитань. По-перше, чим мають керуватися суб'єкти звернення до ЦВК щодо призначення перших (додаткових) виборів? Чим має керуватися сама ЦВК, призначаючи вказані види місцевих виборів?

Відповідно до частини сьомої статті 14 Закону України «Про місцеві вибори» (далі — Закон), перші вибори депутатів, сільських, селищних, міських голів призначаються ЦВК в порядку, визначеному законом [5]. Згідно із частиною шостою статті 14 Закону, додаткові вибори депутатів призначаються ЦВК в порядку,

визначеному законом. Відповідно до частини 8 статті 15 Закону України, ЦВК шляхом прийняття відповідного рішення оголошує про початок виборчого процесу перших виборів депутатів місцевих рад, сільських, селищних міських голів.

Натомість у тексті вищезазначених постанов ЦВК постійно констатує: «Розглянувши вказані звернення, ЦВК встановила їх відповідність вимогам Конституції України та законів України, а також Порядку призначення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів» (наприклад, частина 2 постанови ЦВК від 11 жовтня 2019 року №1920; частина 2 постанови ЦВК від 18 жовтня 2019 року №1923; частина 2 постанови ЦВК від 23 вересня 2016 року №396); «Розглянувши вказані звернення, ЦВК встановила їх відповідність вимогам Конституції України та законів України, а також Порядку призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від сільських, селищних територіальних громад, що добровільно приєдналися до сільських, селищних об'єднаних територіальних громад» (наприклад, частина 2 постанови ЦВК від 11 жовтня 2019 року №1921; частина 2 постанови ЦВК від 18 жовтня 2019 року №1924).

Отже, відповідно до статті 14 Закону України «Про місцеві вибори», порядок призначення перших та додаткових виборів має регулюватися лише законами України. Зазначений рипис відповідає пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України, згідно з якою, організація і порядок проведення виборів визначаються виключно законами України. Окрім того, відповідно до частини другої

статті 19 Основного Закону України, органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Схожий припис втілено й у частині другій статті 3 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», згідно з яким ЦВК та її члени зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України, цим та іншими законами України [6]. Більше того, у статті 1 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» наголошується, що ЦВК є постійно діючим колегіальним державним органом, який діє на підставі Конституції України, цього та інших законів України і наділений повноваженнями щодо організації підготовки і проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у порядку та в межах, встановлених цим та іншими законами України.

Таку ж позицію займає Конституційний Суд України. Так, у частині 3 пункту 5 мотивувальної частини свого Рішення від 10 червня 2009 року № 14-рп/2009 єдиний орган конституційної юрисдикції формулює наступним чином свою правову позицію: «строки проведення виборів є важливим інститутом гарантії реалізації виборчих прав громадян. Відміна виборів до органів місцевого самоврядування чи перенесення строків їх проведення з підстав, не передбачених законом, є порушенням цих прав громадян» [7].

Розмірковуючи над змістом принципу верховенства права, проголошеного у частині 2 статті 8 Основного Закону України, Конституційний Суд України стверджує, що вказаний принцип слід розуміти «як механізм забезпечення контролю над використанням влади державою та захисту

людини від свавільних дій державної влади» (абзац третій пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 20 червня 2019 року № 6-р/2019) [8], який «вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність» (абзац другий підпункту 4.3 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 27 лютого 2018 року № 1-р/2018) [9].

«Верховенство права означає, що органи державної влади обмежені у своїх діях заздалегідь регламентованими та оголошеними правилами, які дають можливість передбачити заходи, що будуть застосовані в конкретних правовідносинах, і, відповідно, суб'єкт правозастосування може передбачити й планувати свої дії та розраховувати на очікуваний результат», — стверджує єдиний орган конституційної юрисдикції у частині 6 пункту 4 свого Рішення від 20 червня 2019 року № 6-р/2019 [8] і наголошує: «Діяльність правотворчих і правозастосовних органів держави має здійснюватися за принципом верховенства права і прямої дії норм Конституції України, а повноваження — у встановлених Основним Законом України межах і відповідно до законів (абзац третій підпункту 4.3 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 2018 року № 1-р/2018) [9].

Як підкреслив Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 1 квітня 2008 року № 4-рп/2008, неухильне додержання органами законодавчої, виконавчої та судової влади Конституції та законів України забезпечує реалізацію принципу поділу влади і є запорукою їх єдності, важливою передумовою стабільності, підтримання громадського миру і злагоди в державі (абзац четвертий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини) [10].

Натомість 29 листопада 2018 року ЦВК своєю постановою №234 затвердила «Порядок призначення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів» [11] (далі — Порядок призначення перших виборів) й постановою №235 «Порядок призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від сільських, селищних територіальних громад, що добровільно приєдналися до сільських, селищних об'єднаних територіальних громад» [12] (далі — Порядок призначення додаткових виборів).

Згідно із частиною третьою пункту 1 Порядку призначення перших виборів та частиною третьою пункту 1 Порядку призначення додаткових виборів, ЦВК «за зверненнями, які відповідають вимогам Конституції України, законів України, цьому Порядку ... призначає вибори».

Тобто ЦВК зобов'язує суб'єктів звернення до ЦВК задля призначення нею перших (додаткових) виборів дотримуватися вимог не лише Конституції України та законів України, але й вищезазначених постанов ЦВК. На нашу думку, така її вимога є протиправною.

Таким чином, розмірковуючи над питанням про те, чим має керуватися ЦВК, призначаючи перші (додаткові) вибори, прийшли до висновку, що вона має керуватися виключно Конституцією України і законами України. Вимога частини 3 пункту 1 Порядку призначення перших виборів (частини 3 пункту 1 Порядку призначення додаткових виборів) щодо дотримання приписів, втілених у тексті щойно зазначеного Порядку, суперечить актам, котрі мають вищу юридичну силу.

Виникає наступне запитання: чи має ЦВК повноваження не призначати за зверненням уповноваженого суб'єкта перші (додаткові) вибори? Пошук відповіді на зазначене питання має не лише теоретичне значення. Адже ЦВК було ухвалено 53 постанови «Про відсутність правових підстав для призначення перших (додаткових) виборів» за зверненнями уповноважених суб'єктів. Зокрема, 16 лютого 2018 року постановою №23 «Про відсутність правових підстав для призначення додаткових виборів депутатів сільської та селищної рад і оголошення виборчого процесу відповідних місцевих виборів» ЦВК не призначила додаткові вибори до двох об'єднаних територіальних громад за зверненням Житомирської обласної державної адміністрації. Або 16 лютого 2018 року постановою №21 «Про відсутність правових підстав для призначення Центральною виборчою комісією перших виборів депутатів Березівської сільської ради та Березівського сільського голови (Київська область) і оголошення виборчого процесу відповідних місцевих виборів» за зверненням Київської обласної державної адміністрації не призначила перші місцеві вибори. Щоправда, експерт реанімаційного пакету реформ Іван Лукеря наголошує, що лише протягом 2016 року ЦВК не призначила перші вибори до понад 160 об'єднаних територіальних громад [13].

Відповідно до частини 3 пункту 1 Порядку призначення перших виборів, «за зверненнями, які відповідають вимогам Конституції України, законів України, цьому Порядку ... ЦВК за наявності відповідних бюджетних асигнувань для організації підготовки та проведення місцевих виборів призначає перші місцеві вибори». То

ж лише вказана норма містить три окремі можливі підстави для не призначення ЦВК перших виборів: 1) не відповідність звернення вимогам Конституції України, законам України; 2) не відповідність звернення вимогам Порядку призначення перших виборів; 3) відсутність бюджетних асигнувань для організації підготовки та проведення таких виборів.

Окрім вищезазначених, у «Порядку призначення перших виборів» містяться й інші підстави для не призначення ЦВК перших виборів. Зокрема, у разі призначення та/або оголошення про початок виборчого процесу чергових, позачергових, повторних чи проміжних виборів депутатів сільської, селищної, міської ради територіальної громади, що увійшла до складу об'єднаної територіальної громади, або чергових, позачергових чи повторних виборів відповідного сільського, селищного, міського голови, або будь-яких місцевих виборів, що організуються та проводяться хоча б на одній із виборчих діляниць, на якій організовуватимуться та проводитимуться перші місцеві вибори (пункт 7 Порядку призначення перших виборів). Або у разі надходження до ЦВК інформації (судових рішень, які стосуються процесу добровільного об'єднання в територіальну громаду, або рішення відповідної ради про скасування рішення про добровільне об'єднання в територіальну громаду), яка дає обґрунтовані підстави вважати, що рішення/дії Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної державної адміністрації, голови обласної державної адміністрації щодо звернення про призначення перших місцевих виборів та/або рішення щодо добровільного об'єднання в територіальну громаду прийнято/вчинено з порушенням Конституції

України, законів України, Комісія повідомляє про отриману інформацію Раді міністрів Автономної Республіки Крим, відповідну обласну державну адміністрацію. У такому разі ЦВК приймає рішення про призначення перших місцевих виборів після надходження звернення Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної державної адміністрації про те, що зазначені обставини не суперечать висновку, передбаченому частиною четвертою статті 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», та не перешкоджають прийняттю рішення про призначення перших місцевих виборів відповідно до частини восьмої зазначеної статті (частина перша пункту 9 Порядку призначення перших виборів).

Порядок призначення додаткових виборів містить схожі приписи до Порядку призначення перших виборів.

І справа навіть не в тому, що у статті 1 Закону України «Про інформацію» законодавець розмежовує зміст таких термінів, як «інформація» та «документ», розуміючи під терміном «інформація» будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, а під терміном «документ» — матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі. Річ у тім, що ЦВК наділила себе повноваженням у разі наявності «обґрунтованих підстав» не призначати перші вибори. Зокрема, якщо ЦВК має обґрунтовані підстави вважати, що рішення/дії обласної державної адміністрації щодо звернення про призначення перших місцевих виборів та/або рішення щодо добровільного об'єднання в територіальну гро-

маду прийнято/вчинено з порушенням Конституції України, законів України, вона має звернутися до відповідної обласної державної адміністрації, щоб остання спростувала сумніви ЦВК. То ж, із одного боку, наявне судове рішення може бути спростоване висновком обласної державної адміністрації. Щоправда, з іншого боку, обласна державна адміністрація, відповідно до Конституції України та законів України, не наділена повноваженнями реагувати на такі звернення ЦВК.

Принагідно нагадаємо, що ані в Конституції України, ані в законах України немає жодної із вищеназаних можливих підстав для не призначення перших виборів. Наприклад, відповідно до частини 8 статті 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», обласна державна адміністрація протягом 10 робочих днів з дня отримання рішень про добровільне об'єднання територіальних громад у разі їх відповідності висновку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, звертається до ЦВК для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку [14]. Таким чином, згідно із зазначеною нормою, лише суб'єкт звернення до ЦВК — обласна державна адміністрація наділена законодавцем повноваженням перевіряти дотримання Конституції України та законів України суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад і звертатися до ЦВК лише у тому разі, якщо таких порушень не виявлено. А ЦВК має лише призначати перші (додаткові) вибори.

Або, відповідно до статті 64 Основного Закону України, в умовах

воєнного або надзвичайного стану допускаються окремі обмеження права обирати і бути обраними. То ж відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», або статті 21 Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану», проведення будь-яких виборів до органів місцевого самоврядування на період дії цих режимів забороняється. Більше того, якщо б ЦВК призначила перші вибори, а згодом було б запроваджено один із таких станів на відповідній території, правомірним було б скасувати своє рішення ЦВК у такій ситуації.

Таким чином, відповідаючи на друге запитання можемо констатувати, що ЦВК може не призначати за зверненням відповідного суб'єкта перші (додаткові) вибори лише відповідно до Конституції та законів України з підстав, зазначених у вказаних щойно нормативно-правових актах. На нашу думку, вищеназвані Порядок призначення перших виборів та Порядок призначення додаткових виборів як такі, котрі визначають процедуру призначення ЦВК перших (додаткових) виборів (відповідно до преамбули зазначених актів), суперечать актам із вищою юридичною силою, наділяють ЦВК повноваженнями, котрі не надані їй жодним чинним законом України, а тому мають бути визнані протиправними й не чинними.

Постає третє запитання: який же обрати ефективний спосіб захисту права на призначення перших (додаткових) виборів у такому випадку? Позивачі здебільшого звертаються з адміністративним позовом до ЦВК із вимогою визнати бездіяльність суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язати її призначити перші (додаткові) вибори. Наприклад, як це втілено у рішенні Округного ад-

міністративного суду міста Києва від 03 жовтня 2018 року № 826/14405/17 за позовом Ржищівської міської ради Київської області [15]. Однак адміністративні суди послідовно відмовляють у задоволенні позовних вимог щодо зобов'язання ЦВК призначити зазначені вибори. Але ж Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 13 червня 2019 року № 4-рп/2019 наголошує, що правосуддя за своєю суттю визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості і забезпечує ефективне поновлення в правах (абзац сьомий підпункту 2.3 пункту 2 мотивувальної частини Рішення) [16].

То ж спонукаємо адміністративні суди застосовувати правову позицію, втілену у постанові Верховного Суду від 06 березня 2019 року (справа №1640/2594/18), в якій суд не лише визнав протиправну бездіяльність Головного управління Держгеокадастру у Полтавській області, але й зобов'язав його вчинити певні дії (у даному випадку — затвердити проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки) [17]. У цій постанові Верховний Суд прийшов до висновку, що оскільки жодної із зазначених у законі підстав для не затвердження проекту землеустрою немає, оскільки Головне управління Держгеокадастру не може ухвалювати у цій ситуації жодного іншого рішення, бо воно по-

збавлене дискреційних повноважень, то відповідач зобов'язаний вчинити конкретні дії і, якщо він їх не вчиняє, його можна зобов'язати до цього в судовому порядку (пункти 12, 29, 30, 31 зазначеної постанови Верховного Суду від 06 березня 2019 року).

Висновки. Узагальнюючи все вищевикладене, можемо зробити наступні висновки. Проголосивши Україну правовою та демократичною, наша держава взяла на себе зобов'язання не лише декларувати, але й створити ефективний механізм реального здійснення народом своєї влади. Для цього країна сформувала низку органів державної влади, діяльність яких має бути спрямованою на сприяння у здійсненні народовладдя як через нормотворчу, так і правозастосовну діяльність. Однак аналіз правозастосовної практики діяльності ЦВК засвідчив, що окремі її постанови суперечать актам із вищою юридичною силою, створюючи перешкоди на шляху реалізації народом своєї влади безпосередньо. Сподіваємось, що нещодавнє оновлення її складу спричинить й оновлення окремих її актів, спрямованих на регулювання відносин щодо організації та проведення перших (додаткових) виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про перші вибори депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів 22 грудня 2019 року : постанова Центральної виборчої комісії від 11 жовтня 2019 року №1920. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <https://www.cvk.gov.ua/pls/acts/showcard0e19.html?id=47513&what=0>.
2. Про додаткові вибори депутатів сільських, селищних рад 22 грудня 2019 року : постанова Центральної виборчої комісії від 11 жовтня 2019 року №1921 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <https://www.cvk.gov.ua/pls/acts/showcard69d9.html?id=47515&what=0>.

3. Про перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року : постанова Центральної виборчої комісії від 18 жовтня 2019 року №1923 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <https://www.cvk.gov.ua/pls/acts/showcard5fb6.html?id=47521&what=0>.
4. Про додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року : постанова Центральної виборчої комісії від 18 жовтня 2019 року №1924 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <https://www.cvk.gov.ua/pls/acts/showcard4b3e.html?id=47523&what=0>.
5. Про місцеві вибори : Закон України від 14 липня 2015 року №595-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19/sp:wide->.
6. Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 30 червня 2004 року № 1932-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-15>.
7. Рішення Конституційного Суду України від 10 червня 2009 року № 14-рп/2009 у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України «Про визнання такою, що втратила чинність, Постанови Верховної Ради України «Про призначення позачергових виборів депутатів Тернопільської обласної ради» (справа № 1-24/2009) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v014p710-09>.
8. Рішення Конституційного Суду України від 20 червня 2019 року № 6-п/2019 у справі за конституційним поданням 62 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Указу Президента України «Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України та призначення позачергових виборів» (справа №1-152/2019(3426/19) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-19>.
9. Рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 2018 року № 1-п/2018 у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців тринадцятого, чотирнадцятого пункту 32 розділу I Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» та Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення абзацу першого підпункту 164.2.19 пункту 164.2 статті 164 Податкового кодексу України (справа про оподаткування пенсій і шомісячного довичного грошового утримання) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-18>.
10. Рішення Конституційного Суду України від 1 квітня 2008 року № 4-рп/2008 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин другої, третьої, четвертої статті 219 Регламенту Верховної Ради України (справа про Регламент Верховної Ради України) (справа права № 1-8/2008) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-08>.
11. Порядок призначення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів : постанова ЦВК від 29 листопада 2018 року №234 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0234359-18#n20>.
12. Порядок призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від сільських, селищних територіальних громад, що добровільно приєдналися до сільських, селищних об'єднаних територіальних громад : постанова ЦВК від 29 листопада 2018 року №235 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0235359-18>.
13. Лукеря І. Не призначати вибори в громадах — це саботаж реформи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/3357>.
14. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/157-VIII>.
15. Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 03 жовтня 2018 року № 826/14405/17 за позовом Ржищівської міської ради Київської області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77044978>.

16. Рішення Конституційного Суду України від 13 червня 2019 року № 4-рп/2019 у справі за конституційною скаргою Глушенка Віктора Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 392 Кримінального процесуального кодексу України (справа № 3-208/2018(2402/18) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-19>.

17. Постанова Верховного Суду від 06 березня 2019 року (справа №1640/2594/18, провадження № К/9901/67463/18) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/80269161>.

Божко В.Н.

Размышления о соответствии Конституции Украины отдельных постановлений Центральной избирательной комиссии.

Аннотация: В данной научной статье осуществлён сравнительный анализ Конституции Украины, правовых позиций Конституционного Суда Украины с содержанием ряда постановлений Центральной избирательной комиссии (далее — ЦИК), направленных на регулирование отношений по назначению первых (дополнительных) выборов депутатов сельских, поселковых, городских советов объединённых территориальных общин и председателей сельских, поселковых, городских советов.

Основное внимание автор сосредоточил на постановлениях ЦИК от 29 ноября 2018 года №234, которым утверждён «Порядок назначения первых выборов депутатов сельских, поселковых, городских советов объединённых территориальных общин и председателей соответствующих сельских, поселковых, городских советов» и №235, которым утверждён «Порядок назначения дополнительных выборов депутатов сельских, поселковых советов от сельских, поселковых территориальных общин, которые добровольно присоединились к сельским, поселковым объединённым территориальным общинам».

Автор в тексте статьи ищет ответы на вопросы о том, чем должны руководствоваться субъекты обращения в ЦИК о назначении первых (дополнительных) выборов? Чем должна руководствоваться сама ЦИК, назначая указанные виды местных выборов? Имеет ли ЦИК полномочия не назначать по обращению уполномоченного субъекта первые (дополнительные) выборы? Какой выбрать эффективный способ защиты права на назначение первых (дополнительных) выборов?

Автор обосновывает свой вывод, что исследованные в этой статье постановления ЦИК противоречат Конституции Украины, законам Украины, делают невозможной реализацию народом своей власти непосредственно в условиях реализации реформы децентрализации государственной власти.

Ключевые слова: местные выборы; Центральная избирательная комиссия; добровольное объединение территориальных общин; принцип верховенства права; признание бездеятельности субъекта властных полномочий противоправным и обязательство совершить определённые действия.

V. Bozhko

Reflections on the compliance with the Constitution of Ukraine of individual decisions of the Central Election Commission.

Summary. This scientific article contains a comparative analysis of the Constitution of Ukraine, the legal positions of the Constitutional Court of Ukraine with the content of a number of decisions of the Central Election Commission (hereinafter — the CEC) aimed at regulating relations by appointment of the first (additional) elections of deputies of rural, settlement, city councils of the united territorial communities and chairmen of rural, township, city councils.

The author focused mainly on the decisions of the CEC of November 29, 2018 № 234, which approved the "Procedure for calling the first elections of deputies of rural, village, city councils of the united territorial communities and the chairmen of the respective rural, village, city councils" and № 235, which approved the "Procedure the appointment of additional elections of deputies of rural, village councils from rural, village territorial communities, who voluntarily joined the rural, village united territorial communities".

The author in the text of the article is looking for answers to questions about what should be guided by the subjects of the appeal to the CEC on the appointment of the first (additional) elections? What should be guided by the CEC itself when appointing the indicated types of local elections? Does the CEC have the authority not to call the first (additional) elections upon request of an authorized entity? What to choose an effective way to protect the right to call the first (additional) elections?

The author substantiates his conclusion that the decisions of the CEC examined in this article contradict the Constitution of Ukraine and the laws of Ukraine, make it impossible for the people to exercise their power directly in the context of the reform of decentralization of state power.

Keywords: local elections; Central Election Commission; voluntary association of territorial communities; rule of law; recognition of the inaction of the subject of power as unlawful and an obligation to perform certain actions.